

Szerkesztési iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénsek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
szombaton és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben háshozordva vagy
vadász postán küldve:
Egész év . . . 6 ft. — kr.
Fél év . . . 3 ft. — kr.
Negyed év . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábolos betűsorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

A „Nemere” t. előfizetőihez.

Tudomására kívánom hozni a t. előfizetőknek, hogy a „Nemere” szerkesztői személyzeténél beállott változás következtében szerkesztő voltam **Malik József** polg. isk. igazgató urat lapomhoz felelős szerkesztőül megnyerhetni.

Mikor lapom t. pártolót ezen változás felől értesitem, egyszersmind kötelességemnek tartom kijelenteni, miszerint a „Nemere” legközelebbi számában foglalt és Sepsi-Szentgyörgy város érdemes tanácsát alaptalanul s méltatlanul rágalmazó közlemény személyes sérelmek gyöngéd-telen visszatörölése volt s hogy ezen sajnós körülmény is egyik indító oka volt a szerkesztés-nél beállott személyváltozásnak.

Sepsi-Sztgyörgy, 1877. dec. 10-én.

Pollák Mór,
a „Nemere” kiadója
és lapfajtájadosa.

A t. kiadó ur fentebbi értesítése szerint, mikor a „Nemere” szerkesztését, több oldalról jött felszólításnak engedve, el kellett vállalom, azon kedves reményben tévém azt, miszerint e lap t. munkatársai becses dolgozataikkal engem is szívesek lesznek támogatni. Magam részéről lapunk szellemi előhaladásán minden erőmből munkálni fogok. S míg egyfelől városunk és vidékünk legkitünőbb tehetségei szíves közreműködése felől biztosítani fogom magamat, másrészt nem mulasztom el köszönetemet nyilvánítani **dr. Szász István** gym. segédtanár urnak azon hazafias készségeért, hogy lapunk mellé állandó munkatársul jöni szíves volt.

Legyen szabad azonban addig is, míg e tárgyról bővebben szólhatnék, teljes bizalommal felkérnem t. munkatársaimat: kegyeskedjenek az érteményben annyira káros személyeskedő irányít. agtisztelő dolgozataikban teljesen mellőzni.

Azon reményben, hogy Háromszékmegye értelmes közönsége becses támogatásával szíves leendő hozzájárulni a „Nemere” szellemi megerősítéséhez, magamat a t. olvasó közönség jóindulataiba ajánlom.

Sepsi-Sztgyörgy, 1877. dec. 10-én.

Malik József,
a „Nemere”
felelős szerkesztője.

A kandidáció a megyei választásoknál.

Sok tekintetben igazat kell adnunk a latin közmondásnak: „Dimidium facti, qui bene coepit, habet”. A kormányzás terén, bármint kérdéssel álljunk szemközt, alapot kell vetnünk kormányzási elveink keresztülvitelére. S ha megvetettük a szilárd alapot, biztos építhetünk arra anélkül, hogy a jövőt illető támadásoktól félni lehetne.

Küszöbön állnak a megyei választások. Országunk minden megyéje a legnagyobb érdeklődéssel néz eléjük. Itt-ott az azt megelőző igazgatottság a megyei érdekek nyomós érveivel igazolva is van. De mint mindenütt, úgy nálunk is, általános, mindannyiunkat közösen érdeklő szempontokra kell figyelniünk. valahányszor a megyei választások vége felé tekintjük.

A választások célja, életérős munkaképes s az adminisztráció terén teljes biztonságát mozgó közigazgatást teremteni, minden kérdésben felül áll. A megyei tisztviselő-testület egy megye közönségének, értelmi, társadalmi álláspontjának tiszta tükrö. Mert választott hivatalnokainak öszpontosítja saját léteérdekeit, általuk reprezentálja közigazgatási elveit; a községek kezeikbe teszik

le társadalmi életük, az ipar, nemzetgazdaság, közbiztonság, vallás-erkölcsi fejlődés, nevelésügy, hazafias élet minden feltételeit.

A választott tisztviselő testület nyújt egyet-
dül biztosítékot az államnak, melynek nevében a végrehajtást eszközöli, afelől, hogy az állam alkotmányos uton céljait érhesse.

Hazánkban, az alkotmányos országban, államkormányunknak ily célú feltevéseire egyet-
len garancia van biztosítva és ez a kandidáció.

A kandidáció alkotmányos jogaink közé tartozik. Egy jog ez, melynek keretén belül kormány és megye benső szövetségében állnak egymással. A kandidáció nem egyéb tehát mint azon biztosíték, melyet a megye által e célra kijelölt bizottság az államkormányzat részére felajánl. Egy biztosíték az, melynek erejénél fogva a bizottság erkölcsi felelősséget vállal az államhatalommal szemben azon egyének-ről, kiket kiválasztott, egyik-másik hivatalra kijelölt. Az erkölcsi felelősség tehát ezen a téren teljesen a bizottságot illeti. Hogy a kiválasztott egyének kvalifikációi megfelelőek-e azon kritériumoknak, melyek a tisztviselőt megyei hivatalra minősítik, vagy nem; hogy a bizalom által kijelölt férfiak képesek-e betölteni a kérdés alatti állomást, vagy nem: ennek megbirálása tartozik a kandidáló bizottság kiindulási körébe.

Es ezen ponton látjuk mi — felfogásunk szerint — a kandidáló bizottság intézményét, üdvösnek.

De másfelől éppen ezen pont az, melynél a kijelölt bizottság erkölcsi felelősséget vállalt magára.

Ilyen felfogással bátran nézünk megyei életünk jövőjével szembe. A kandidáció csak akkor éri el célját; különben ha tekinteten kívül hagyjuk a fentebbi szempontokat, nem érünk el vele általános célokat, nem felül mag maga az intézmény magasabb intencióknak s végre azon esetben a kandidáció nem lenne egyéb, mint a folyamodók sorozó bizottsága.

Ide pedig Háromszékmegye, hol annyi értelmes és teljes képzettségű férfi van, nem fog sülyedni.

Ha azonban nem várt eset áll elő, mikor t. i. ugyanazon állomásra pályázók közül egyik sem rendelkezik a szükséges kvalifikációkkal és mégis megtörténne a kandidáció: őszintén ki kell mondanunk, hogy ilyen eljárás mellett éppen a megye jól felfogott érdekeit látnók veszélyeztetve. A kijelölt ezen esetben teljesen célját tévesztene. Nem képzelnék bizottságot, a mely hasonló helyzetben annak káros következményeit be ne látná. Nincs oly bizottság, mely e tekintetben az erkölcsi felelősség súlyát mélyen ne érezné.

A kandidáló bizottságnak ezen esetben is fenn van tartva joga a jöhető abnormis helyzet elhárítására és ez: nem kandidálni. Bátran bizthatjuk rá az így üresen maradt állomás ideiglenesen leendő betöltését a főispánra, kit megyéje iránt való szeretete fog vezérelni mindenestre kinevezésében.

Ilyen eljárással, a kandidáció ezen fogalma szerint végül ki a megyei hivatalok leghasznosabb betöltését.

Ellenesetben igen szépen lehet a megyei tisztviselőket hivatalos teendőik közben interpellálni, beszéltetniük megyénk hiányos szerkezetéről, sympathizálhatunk a nép szenvedésével, sőt köztörzshatunk a közvéleménnyel is, de nem tessük semmit. Ha a kiindulási pontot eltévesztjük, honboldogítottok maradunk ugyan; de ránk fognak illeni a francia író szavai: „et c'est ainsi que l'on gouverne et que l'on règne sur les peuples!”

Végül is valamint mindenütt, úgy itt is

csak egységes akarat vezet üdvös célhoz. Szépen mondja egyik nagy írók: „Egység az, mi által nemzetek fennállnak, fejlődnek s nagygyá válnak s míg e hon minden polgárait ennek érzete nem hatja át, míg az egyes polgár, egyes társulat vagy törvényhatóság személyes érdekeit, sőt hiúságát fogja követni, addig a hazának jövője biztosítva nincs.” Valamint a gőz hatalma rejtve volt a világ előtt, míg az összeszortíva bizonyos célra nem irányoztatott: úgy az erkölcsi világban s közelebről egy törvényhatóság életében csak összpontosított erő, közös akaratall érhetik céljukat.

A kezdet kiindulási pontjára akartunk rámutatni e sorokkal csak; bár mag vagyunk gyöződve, hogy Háromszékmegye: intelligens közönsége a legjobb akaratall s a legzsebb egyetértéssel fogja mindezeket elintézni.

A példabeszédet ismételné azonban nem árt: „Aki jól köt, jól old.”

„Dimidium facti, qui bene coepit, habet.”

A. M.

* A delegatio tárgyát képező jövő évi közös költségirányzat táblázatos kimutatásai szerint a jövő évi előirányzat össze van hasonlítva a múlt három év megszavazott kiadásával; e szerint az 1875. évben volt az összes kiadás 107.606,965 ft.; 1876-ban 116 millió 563,313 forint, 1877-ben 111.311,659 ft.; jövő évre előirányozva van 109.031,871 ft. E szerint a jövő évi előirányzat nagyobb az 1875-ki megszavazott kiadásoknál: 1.424,906 ft-tal; ellenben kisebb az 1876-dikiánál 7.531,442 forinttal és kisebb az 1877-dikiénél 2.279,786 ft-tal.

* A magyar delegatio tagjait dec. 7-én déli egy órakor fogadta a felseg. Szűgyényi előző rövid beszédében fejezte ki hódolatát a felségnek, melyben különösen örömet nyilvánított a felett, hogy sikerült monarchiának békében tartani s reményli, hogy ezután is találunk módot a monarchia érdekeinek megőrzésére. A felség a hozzá intézett beszédekre így válaszolt: Ötönnel vettem tudomásul hitüggyel biztosítását. Tekintettel Európa politikai helyzetére, óhajtottam volna, ha már előbb kezdődtek volna az alkotmányos működések. Ha nincsenek is ma még azon helyzetben a feladatot ez időszakban egészen teljesíteni, mégis megbízhatom tapasztalt bizgóságunkban, hogy azt végzik a mit a viszonyok megengednek és amit most meg tenni lehetséges. Összinté sajnálom, nem sikerült a háborút a Miska- és Törökország között megakadályoznom és kormányom csak oda törekedett, hogy a háború localizálva maradjon s a monarchiának a béke áldásai biztosítva legyenek. Dacára a bonyolult viszonyoknak, keleten viszonyunk a külhatárhoz jó maradt és Ausztria-Magyarország érdekei megőrvottak. Ez lesz jövőre is legelső feladata kormányomnak. Eldí-
g az lehetséges volt, anélkül, hogy erő áldozatkész-
ségüket igénybe kellett volna venni. Reményem, hogy jövőre sem lesz szükség rá, mindenestre azonban meg vagyok gyöződve, hogy azon esetben, ha érdekeinket kellend megóvniunk, népeim hazafias odaad-
ására teljes lélekkel számolhatok. Bizva abban, hogy kormányomat nehéz feladatában, mély belátás és hazafias-
sággal támogatni fogják, működésökhöz szerenőst kívánok és a legszívesebben üdvözölöm önöket.

* A „Journal des Dabats” jelenti: Dufaure teljes felhatalmazást nyert egy kabinetalakításra. Az utolsó miniszteriumi combinatio így hangzik: Dufaure belügy; Faye, a belügyminiszter altitkára; Birenger vagy Bertault igazságügy; Berdoux az igazságügyminiszter altitkára; Waddington közoktatásügy; Teissere de Bort kereskedelem; Regionat közmunka; Say pénzügy; Saint-Vallier külügy; Berthault hadügy; Pothuan tengerészeti miniszter. A nap folyamán a névsor bizonyosan még megváltozik.

A harctérről.

Az eleml vereséget bár kisé takargatja az orosz hivatalos sajtó s igyekszik Mirszky herceg hadsereg-
lyának megverését jelentéktelenné feltüntetni, mindazonáltal a vert hadtesthez kéri a segélyhadakat s az azt bizonyítja, hogy Mirszky részéről nem csupán „hátrafelé való koncentráció” történt. A vereség végzetessé vált úgy a Sipka szorosban, mint a Plevna környékén levő orosz seregkekre nézve. Várni lehet ezután természetesen, hogy az orosz fővezénylet minden erejét összehaddi a csorba helyre titására s Tirno-

vába fogja összegyűjteni azon haderőt, melynek rendeltetése lesz Szulejmán utáiban megakadályozni. Ha azonban a török sereg elég erős lesz az oroszokat Tinovából kiadni, akkor a háború menetében meglesz a fordulatnak nézünk előre. A Szófia felé törekvő orosz hadak sikerének is vége lett. Mehemed Ali szintén megtartá elfoglalt állásait a Balkánban s támadása várható, mihielyest segédhadai megérkeztek.

Az elenai török győzelem részleteiből különben ma már hivatalosan jelentik, miszerint dec. 4-én két-ségbeesett harc után, dörgő „Allah!” kiáltások között foglalták el Szulejmán hadai az elenai pozíciókat. A törökök elfoglalták 11 ágyút és 20 löszerkocsit, 3000 foglyot ejtettek, köztük több tisztet. Az oroszok 3000-nál több halottat hagytak a síkon. Többi részüket Gabrova és Tirnova felé ugrasztották szét a törökök s éj beálltáig üldözték. Sok ily győzelmet a derék török nemzetnek!

A „Standard”-nak Kamarlinból dec. 7-ről jelentik, hogy a muszkák megújították támadásukat a törökök nyugati erődei ellen. Három órai harc után a törökök kisorsították a muszkákat hadállásaikból. Mindkét részen nagy a veszteség.

A „Daily Telegraph”-nak stübgönyzik Perából, dec. 6-ról: Dervis pa'a Erzerumba megy. Mukhtar folytonos erődítéseket nyer.

Drinapólyból írják, hogy onnan több napja hat ezer mustafá és 900 lovas küldetett Szóphiába. Több mint 80 ágyú szintén oda fog indulni már legközelebb. A dedegatsi kikötőbe több csapatszállító hajó érkezett 4500 gyalogossal. Mint mondják, Tunisból legközelebb 8000 lé érkezik Szóphiába.

Konstantinápolyból távirják dec. 6-ról a „Neue fr. Pr.”-nek: A sarnasfiári török hadosztály átkelt a Lomon és elfoglalta Popkioit. Ugyanezen hadosztály most Verboca felé halad.

A keleti marhavész és a roncsozó toroklob.

Szándékosan jelzem a keleti marhavészt első sorban, mert úgy látszik, hogy nemzet gazdasági szempontból kiválóbb figyelembe és gondozásra részesül. Rövid utóélet alatt két oly dologgal ismerkedtem meg, melyeket eddig — dacára 8-ik évi orvosi működésemmel, csak is teoriából ismertem — értem alatta „a roncsozó toroklobot és a keleti marhavészt.” Ha most e két vészteljes jelenséget elfoglaltan összehasonlítom, arra az eredményre jövök, hogy járvány idején talán jobb volna a „metempsychosis” törvénye szerint valamely kérdőz állatnak átváltozni, mintsem a roncsozó toroklob folytonos terjedését tápláló ragályának kitéve lenni. És a milyen hyperbolistának látszik első tekintetre e föltevés, ép oly igaz és jellemző satyra rejlik benne.

A magyarázat következő: Alig mutatkoztak a keleti marhavész első jelei, a politikai hatóság ép oly lelkiismeretesen, mint tapintatosan rögtön jelentést tett és közvetlenül a kormány magas hivatalának minden tekintetben meg is felelt, úgy áldozatkészségével mint erélyes, előékeny szakgyeinek és a mi majdnem a legfőbb, a lakosság tervényi támogatásával találkozza, a vészkitörés helyén a lehető legrövidebb idő alatt valószínűleg gátat is vetnek a vagyon-, a jószágpusztításnak.

A milyen örömdetes ez egyrésztől az állati egészség körül történt buzgalomteljes eljárásnak, ép oly leverő márszert, hogy a következő kérdőz kétélűbunknál jó rész a nagy isten határátalan jóságára és a véletlen esélyére van bízva a ragályozás terjedésének el-folytása. Mert a keleti marhavészről minden szükséges

és célirányos intézkedések megtételnek, a kormány áldozatkészséggel is igyekszik védeni az adófizetők arcavaló képességet; az emberélet ugylászik kevésbé féllett. Mert dacára az egészségügyi törvényeknek és számtalan §-ainak, nem tesz említést, hogy az ember ragályos veszélyeztetésénél egy rendkívüli alap létezne, a miből a szegényebb lakosságnak szenvedett kára a közegészségügy érdekében lévén, azok anélkül is csekélyebb értékek, megtéríthetnek. Pedig öszintén szólva, az segíthető részben a nép rendkívüli indolenciáját, közönyét megörömi.

Nyílt titok ez nálunk, hogy a nép egy része titkolja a diphteritikus megbetegedést, nehogy az elhalálozott kisednek betegségében viselt gunyáját elátni, szalmazsákjait elégetni, vagy hasonlólag desiniciálva elátni legyen kénytelen. És ebből a következmény az, hogy a erjedésben levő csir gombok, folyton közlekedésben tartatván, a roncsozó toroklob ha nem is mindig járványos, de mindenesetre jelentékeny szárványos alakot öltött, Háromszék és környékén.

Köztisztelőben álló erélyes főispánunk által hivatalosan felszólítottva B... községébe mentem, a hol a ragályozás csirája évek óta honol, az alkalommal személyesen meggyőződtem, hogy a legelkiismeretesebb intézkedés is irott malaszt ott, a hol a nép erkölcsi támogatásával nem találkozik. Jellemzőleg hozom fel a következőket eseteket:

B... községében a közég birájával házról házra járván a diphteritikus eseteket vizsgálándó, mindössze kettőt konstaltáltam, melyek közül egyik néhány óra múlva elhalálozott; a másikat kezelni akarván, az édes anya által akadályoztatam a diphteritikus azókéket becseseteli. Felhasználtam ékes szólásom egész tárházát, figyelmeztettem, lelkiismeretere ohaítván hatni, hogy vonakodása esetében egyetlen gyermeke bizon a könyörtelen halál martaléka lesz, azonban mind hiába, a refrain csak az maradt: „hát ahogy a jó isten akarja,” orvosságot ha tetszik adni, azt beadom, de a többit az ur istenre bízuk. És ez a közég birája jelenlétében történt. Nem maradt tehát egyéb hátra, miután még az ilyen esetben sem lehet gyermeket az anya kebléről erőszakosan elvonni, mint nevezett házat a közlekedéstől elzární, még pedig csendő felügyelettel, mert tapasztalatból ismerem a polgári felügyelet hiányosságát.

Körülményes vizsgálataimat, a halotti lajstrom után indulva, kiterjesztettem oly házakra is, hol a halálozás állítólag diphteritikus történt és arról győződtem meg a különben tevékeny közég birájával egyetemben, hogy nemcsak a szükséges fertőtlenítést meg nem tették, hanem még a halottól lehúzott inget is a többi közé dobták. Az ily módon inficiált ruha darabokat igen egyszerűen confiscáltam és desiniciálva eláttam Egyeseknél pedig épen nem volt meg található, miután azt már elajándékozták, természetesen minden fertőtlenítés nélkül.

Ezek és hasonlóképp eléggé illusztrálják, miért üti fel a Hydra fejét idoszakoként B... községében. Ne iparkodjunk takarni adogat nevezetűk, a gyermeket a valódi nevénél, a nép, a lakosság egy részének indolenciája a baj kuforrása. Tagadhatlan, hogy a halálozási arányok igen jelentékenyek, nagyszámú közég orvosos nem lévén, a járási orvos pedig ha több helységben diphteritikus megbetegedések mutatkoznak, legjobb igyekezete mellett is megfelelni egy maga képtelen, már pedig diphteritikus eseteknél a legtöbb a rögtön orvosi segély. Nézetem szerint ezen csak úgy lehetne segíteni, ha legalább is olybá vönök az „emberéletet” mint a kérdőz jószágát és ott ahol baj van, rögtön segíteni, el nem mulasztatnók, ott hol áldozni kell, nem filléreskednők, mert ha ez így halad B... községében továbbra is, úgy a je-

tetben minden kétségét kizárólag minden eddigit hát-terbe szorítva ne legyen a legnagyobb szereti.

Utálva voltak erre országuk sajátjának viszonyai-nál és a népesség tulajdonságainál fogva is; ösztön-szerűleg érezték, hogy ez azon legbiztosabb mód, mely által az új világ az ó világban azelőtt rendezetteket tulszárnyalhatja.

A munka kezdetén pedig e feladatot igen megne-hezítette volt azon körülmény, hogy sem a kül, de még a beföld sem nagyon kecsgette a vezető szol-lemeket, az ügy élére állított lelkes férfiak, kik azon-ban kitarva elérték a mit töltik senki meg nem ta-gadhat: azt, hogy a philadelphiai világvásár az ed-digiek közt a maga nemében a legkolossálisabb volt.

A nagy tömegbeni felállítás és annak terjedelmé-re nézve megmutatták, hogy ezen a téren a legtöbbet képesek előállítani és hogy Amerikával e tekintetben nem versenyezhetni.

Es ebben áll, tisztelt gyülekezet, ez képezi az amerikaiak legfőbb diadalát, melyet függetlenségü nyi-latokaik százados évfördülője alkalmából ezen, a nagyság magvával bíró nemzetiségek conglomeratuma, elérni tudott és akart, miután állátta, hogy más, pl. a művészi kivitel terén nem remélhet oly valamit előál-lítani, mit Európa a világnak már vagy be nem mu-tatott volna, vagy igen könnyen be nem mutathatna, ha arra magának alkalmát is alkalmat vehetne.

A philadelphiai kiállítás ezen tagadhatatlan erős oldala mellett, melyet igen jellemzően amerikaiak mondhattak, azonnál ott látjuk árnyoldalt is; mert miután Amerika egyedül a világot nem kepezheti s csak önmagában lehet egy világ, amint valósággal az is és így ennél fogva mindaz, ami a legírásabb dimen-siók mellett a fairmount-parkban létrehozott, egy egész kiállított világnak igen, de nem európai értele-mben vett világkiállításnak volt nevezhető.

Ezen kiállításra nézve összehasonlítva azt a meg-előzőkkel pl. a bécsivel avagy a londoni és párisival,

leukori generációból, nem sok válik be majdan az adófizetők, vagy jobban mondva az adóexcutorok lajstromába. „Bis dat, qui cito dat.” Alkalmazunk ér-telmes körösvorsókat, de félek hogy ilyen honorarium mellett nem jelentkeznek arra valóik, mert abból még a néptantó sem tudna megélni, pedig azok, kik anato-miát nem tanultak, azt hiszik, hogy ezeknek sokkal kisebb a gyomruk.

Es ha ilyen értelemben az egyes közég csoport-oknak lesz csak avatott körösvorsa, tapasztalni fogja, hogy nem minden diphteritikus megbetegedés követ-kezménye torozás, hanem gyógyulás is; úgy azt hiszem, hogy ezen különben egészséges, munkás, józan nép-tajnál, az indolencia, a közönyösség ridég zuzmazáját, a részvét éltetőbb melege fogja felvasztani. Ad final-em még egyet. Tagadhatlan, hogy nemzet gazdasági szempontból a szeszadónak is kell hogy comitensei legyenek, reméltem lesznek is, de azt nem értem, tisz-telve minden traditionalis pietast, hogy miért tartatnak ily időben halotti lakomák, melyek mintegy segéd-kezet nyújtanak a diphteritis terjedéséhez. A nép lelkeszei, bírái, orvosai ily időben hivatva lennének a népet erről successiv leszoaktatni.

En e napokban B... községében népszerű ok-tatást tartottam a roncsozó toroklobról, mely alkalom-al megkezdtem a szeszadó ez elavult neme ellen opositót alkotni.

Dr. Schwartz Zsigmond,
Háromszék tb. főorvosa.

Hosszúfalu, 1877. dec. 5.

Nem oly rég volt, 1870-et irtak még akkor, mi-dőn a magas kormány a csángó nép jövőjéről gondos-kodva, azt egy műtaragászati felső népiskola felállítá-sával vélte biztosíthatni.

A műiparnak honunkban ez első s így uttörő intézménye lévén, nem tartom fölöslegesnek e rövid idő eredményét összegezve bemutatni a t. közönség előtt akkor, midőn az eddig készült műipari tárgyak ma már a kolozsvári kiállításban képviselik Erdélyhon-nak egy még eddig ismeretlen iparágát. De nem tar-tom feleslegesnek ezt tenni azért is, mivel személyi testvéreim, kik a haladásnak egy tudomány, mint az ipar terén meleg pártolói, ismerjék meg ez intézet realitását s gyermekeiket ez irányban is igyekezzenek műveltetni. Örömmel jözem fel, hogy már is bir az intézet egy néhány ügyes tanuló a Székelyföldről, kik maholnap mint faragászati szakitanók, vagy pedig mint szobrászok fogják bemutatni a világ előtt a székyi népnek a művészet iránti hajlamát és képességét. — Adja Isten!

De beszéljen a fetti, mi élő bizonyága az inté-zet működésére s ez lesz jövőjének biztos támpontja is. A magas kormány jóváhagyása és a kiállítást rendező bizottság felhívása folytán következő műipari tárgyak küldettek fel:

1) 18 darab fényképrám, 35 drb gyümölcsértár-tó kosár, 9 drb tűkórrama, 2 drb zseboratórtó, 1 drb asz-tali óratartó, 3 drb szivar- és gyufatartó, 3 drb szivar-szízipka, 1 drb toll- és írórtartó, 1 drb névjegytartó, 2 drb tentatortó, 6 drb könyvtartó, 7 drb fali állvány, 1 drb virágtartó, 3 drb hamutartó, 3 drb csemege-kanál és villa, 1 drb levéltartó, 3 drb zsebtűkór, 2 drb gyufatartó, 1 karos szék, 1 tehén, 1 tesztlet, 1 kehely, 1 fekvő szarvas és 1 tűkór-asztal. Összesen bekulde-tett 107 drb műtaragászati tárgy, melyeknek ára beca-érték szerint tesz 445 frt 50 kr.

2) 121 darab frise és ornament-tanulmány fából, melyeknek becsértéke 301 frt.

3) Mintázások agyagból, viaszból és gypszból 47 drb, melyeknek ára 185 frt.

nem mondhatjuk, hogy az egy nagy nemzetközi kiál-lítás fogalmának egészen megfelelt volna, minthogy abban a fital kőtársaság által felhívott vén Európa igen gyenge mérvben felelt meg a hozzá intézett fel-hívásnak és egy a bécsire, mint a más kettőre vissza-tekintve, a részvétel Európa részéről egyáltalában szeliden kifejezve is nagyon szűkölködött volt: e te-kinetben tehát nem sikerült, mint csakis kicapsongó dimenziókkal vélték felrehozni s ezzel a kiállítás si-kerének nemzetközi jellegét megmenteni.

A főépületben a különböző kiállítás osztályok sem terjedelem, se gazdaságra nézve nem voltak pár-huzamba állítotak azon kiválogatott tárgyakból össze-állított kiállítással, mely által Anglia, Francia és Né-metország mint a civilizáció és kultura legfőbb ténye-zői Bécsben, a kijelölt közúthelyen egymást felülmulni és egymás közt a diadalmat kételessé tenni ohaították. Mindezek az országok gyengék és Ausztia-Magyar-or-szág is csak mint Németország függeléke volt repre-sentálva, mi eléggé sajnos, de úgy volt. A kisebb or-szágok pedig, ezek rendszeren és igen természetesen csak azt szokták tenni, amit a nagyobbak, de szűkebb házak között. Az Oriens, Egyptom kivételével egé-szen képviseletlen volt.

S hát még a részletek díszének tekintetéből, mit mondjak; mennyire különbözött a bécsitől az egész úgy a fényes külső és az izlésteljes elrendezésre, mint a kirakásra nézve.

Annál kellemesebben hatott a nézőre Japan és Chinának megjelenése, mely minden tekintetben a Bécsben oly annyira megbámulatait is háttérbe szo-rította; mi magyarázatát a szomszédos fekvésben és azon kereskedelmi összekötésben leli, melyet semmi-nemű konkurrencia meg nem gyengíthet.

Aki San-Franciscóban az egyes chinai és japáni bazárok tulhalmozottságát látta, könnyen megérthette, hogy Japán és Chinára nézve a feladat fényes kivitele igen meg volt könnyítő. Az is, ami Bécsben ezen két

PARCA.

Amerikai utazásom.

(Folovastott az „oltár-egylet” javára Kézdi-Vásárhelytől, 1877. okt. 18-án tartott esélyen.)

Tisztelt gyülekezet!

Sokáig haboztam, míg eltökéltem magamat arra, hogy jelen felolvasásom tárgyal a philadelphiai világ-kiállításának a bécsivel való összehasonlítását, tehát egy oly tárgyat válasszak, mely nem csak a jelen, de minden időre egy nagy n e m z e t hirtelen fej-lődésének érdekes és vonzó képét nyújtja és amelyet azért, hogy az nehéz feladat, magamtól el nem uta-síthattam: következőleg igyekeztem kell legjobb te-hetségem szerint arról helyes és igazságos ítéletet hozni

Választhattam volna ezen kissé száraz themánál mulattatóbbat és érdekesítőbbet, de gyakorlatiabbat és időszerűbbet bizonyosan nem; különösen nem most, midőn Háromszékemgye is azon elhatározás ponton áll, hogy a felállítandó fondó ügyében keletkezett időső mozgalom folytán az ipar terére akar lépni, melyen ernyedetlen és fáradságát nem ismerő munkásság és kitartó szorgalom által saját anyagi jólétét és boldo-g-ságát megalapítani.

Ennél fogva tehát a fagas tért lelki szemeimmel ügyelemmel kell bebarangolnom, miután a vonandó parallelákban a pontok és vonalak sok helyütt igen álosen tűnnek elő, amiért is úgy az egész, mint rész letek tekintetben sokban különbözik 1876 1873 től.

A philadelphiai világkiállítás, tekintve annak kül-ső mértékét és térbeli kiterjedését, a bécsit háttérbe szorította.

Az amerikaiak már fenhéjazó természeti hajlandó-ságuknál fogva sem engedhették meg, hogy kiállításuk az eddigieknél, egy tekintetben legalább, de e tekin-

4) 534 drb szabadkézi rajz, melyeknek egy része természet után volt rajzolva.

A kiállításra beküldött műipari tárgyak összes száma tesz 809 drbot, melyeknek becserélté 931 forint és 50 kr.

A helyszínen rendezett kiállítás alkalmával több műfaragvány lett elárulva, melyeket a t. vendégek csak akkor tudnak átvenni, mikor a tárgyak a kiállítás után visszaküldetnek. Az elárult tárgyakból befolyó pénz egyharmada visszamarad az intézet részére, a második harmad rész a szaktanító részére és a harmadik rész az egyes tárgyakat készített növendékek részére fog kiadatni.

Ennyiből állván az intézet növendékeinek a műfaragászatban tett 4 évi haladása, mihez ha hozzászámítjuk a kezdetlegesség nehézségeit s a közönyt, melyet az intézetnek küzdenie kellett és kell ma is, az eddig felmutatott eredményt véve alapul, — véleményint mondanai az intézet jelene és jövője felett a t. közönség feladata leendő.

Nekünk, kik itt a helyszínen vagyunk, az intézet tovább fejlődésére elég garanciát nyújt az intézet külső belkormányzatával megbízott gondnoksági tagok félremagyarázhatlan jóakaratu törekvése s legkivált a t. gondnokság nagyérdemű előkének önfeláldozó munkássága.

— á — r.

Közgazdaság.

Dr. Wissiák Antal háromszékmegyei főúrvas javaslata az Uzonban kiűtött marhavész gyors elfojtása tárgyában.

Tisztelt vészbizottság!

Miután Uzon községében Fogarasi Sándor mészáros és marhakereskedőnél azon hizlalt istállóban, hol 50 darab jól hizlalt ökre van, folyó november 29-én 2 darab megbetegedett s azokon folyó december hó 1-én a lebonkózás végrehajtatott, melyeken a keleti marhavész konstatálva volt; tehát ezen veszélyes járvány tapasztalás szerint másokra is át fog menni. Uzon községében eddig még más udvarokban nem mutatkozott ugyan; miután pedig a falusi csorda már november 20-án óta istállózár alatt van, s ezen csordával soha nem is jött érintkezésbe, ennélfogva a betegség csupán ezen fent jelzett udvarból terjedhetne el; s ha ez meg nem történne, Uzon községe s 3 melőnyöi területe míg ezen iuficiált marhavész a betegséget kiállotta, legalább 3 hónapig szoros zár alatt fog maradni, a kár mi ebből származik, valamint az általam 1877. nov. 22-én 101 sz. alatt a vészbizottsághoz benyújtott javaslatomból kitűnik, felszámíthatatlan: úgy itt is nem tudom eléggé javasolni a lebonkózás hasznát, és pedig:

1.) azért, mert a községben más udvarokon nem mutatkozott a betegség;

2.) ha ezen udvar, bár mily szorosan elzártnak is katonaság által, mégis igen veszélyes és félt, hogy a marhavész ezen udvarból nemcsak a községbe, ha nem Bikfalva és Lisznyó községbe is átvihetetik, miután ezen istálló csakis 10 lépcsányire fekszik azon utól, melyen a nép Lisznyóba és Bikfalvára jár, s ezen ut nem oly könnyen zárható el, mert a feketegyűi hidhoz vezet, és így bármily szorosan elzártnak is az ut, még sem egészen biztos.

3.) a telek kicsiny terjedelménél fogva a hullák eltakarítására nem alkalmas, nincs elég hely.

4. Míg ezen marhák a betegséget kiállanak, sok idő, tetemes költség és nagy károkkal és veszedelmekkel van ésszekötve.

5. Ha pedig ezen csorda szoros zár alatt hagyatnék, a betegség kiállása után legalább is egyharmada

ország által kiállítva volt, már sensatit keltett; hogy ne kellett volna tehát az itteni, valóban meglepő és fényes kiállás még nagyobb és még jobban megérdemelt feltűnést.

Ep így Brazília is előnyösen s még Afrika is gyönyörű tollazatu madaraival volt képviselve.

Ezek után, t. gyűlékezet, térjünk vissza Amerikára, szűkebb értelemben véve — tulajdonképeni tárgyra, melynek sikertől iparat a védvamos rendszer segélyével rövid idő alatt oda vinni, hogy az egésznek együttállása s annak áttekinthetése folytán keletkezett kedvező benyomás még az amerikaiakat is meglepte.

Es itt meg kell jegyeznem, hogy Amerikában el van döntve ami a tudományoknak még nem sikerült, t. i. a védvamosnak a szabad kereskedelem feletti előnye keletkező és gyenge iparral bíró országokban, melyet hazánkban is alkalmazva, kezdetleges iparunkat a fejlesztés stadiumába helyezhetnők.

Evtizedeken keresztül védte Amerika iparát és kereskedelmét, kézművét és minden természetét és valóban nem minden eredmény nélkül, amint Európának alkalm volt saját szemével — nem éppen a legkellősebben érintve — meggyőződni; alkalm volt meggyőződni arról, hogy a transatlanti árukezelet dolgozó európai produkció az általa eddig elfoglalt térről mindinkább le fog szoríthatni és ezután mind kisebb számokat fog képviselni.

Az utolsó 25 év alatti fejlődés feletti meglepetés annál nagyobb volt, minthogy az illető európai iparosok azt hitték, hogy még hosszú évek során át fogják az egyesült államok piacait monopolizálhatni, ahol eddig életképes konkurrenciával még nem találkoztak.

Seethal Ferenc.

(Vége következik.)

odaveszne és a megmaradtak is abba az állapotha jönnének, hogy legkevesebb 3 havi hizlalt idő igényeltetnék a megmaradt marhák újbóli kihizlaltására, azonkívül pedig a tulajdonos legalább 2 hónapig zár alatt hagyatják. Elképzelhető tehát, hogy mily nagy kárt szenvedhetne mint mészáros, de miután az összes marhák kellelőleg hizottak, és itt ily rövid idő alatt 48 darab marha semmi szín alatt el nem fogyasztható, s ezen marhák eladása nemcsak a tulajdonosnak lenne nagy kárára, hanem még a jó hus miatt is sok kár lenne s a kormány sem fizetné meg a lebonkózott marhák árát, mivel 48 darab marha darabját 150 forintba számítva 7200 forint tesz, a kormány pedig ezen összeget ki nem fizeti, tehát következő javaslatot vagyok bátor előterjeszteni:

a.) mind a 48 drb marha fertőztelenítéssel;

b.) valamennyi bizottmányilag levágással;

c.) a bizottság által a negyedik gyomor és a belek melyekben a betegség leginkább feltalálható, valamint a test többi részei is szorosan vizsgálattassanak át, és csakis azon marha hus, mely a bizottság által felboncolás alapján tökéletes egészségesnek találtott, adassék át a tulajdonosnak eladás végett, és neki engedessék meg, hogy miután nem lehetséges, hogy ezen nagy mennyiségű húst itt elad hassa, azt a vasuton egyes vagonokon elcsomagolva Pestre vagy más nagyobb városokba eladás végett felvihesse, a melyre természetesen a nagyméltósági miniszteriumtól az engedély kieszakölendő.

A hus az egyes vagonokban felagatva akként helyezendő el, hogy egyik darab a másikat ne érhesse, hogy az uton át ne melegezhessék és így 3 nap alatt minden további akadály nélkül Pestre érhetne, hol legjobban el lehetne adni. Azon részeit a marhának, melyeket el nem lehetne adni u. m. fejek és lábak saját udvarában kocsonyának kifőzhetők leunének, gyomraitak és beleit pedig el kellene ásnai.

d.) A levágott marhák bőreit, miután 48 óráig lugos mézben tartattak, saját udvarán e célra felföldgött 2 timár által kidolgoztatni megengedhetnők.

e.) Epen úgy a fagygyut is saját udvarán kifőzve értékesíthessék; ha ezt a magas miniszterium meg nem engedi, engedessék meg az, hogy a marhák a tulajdonosnak saját udvarán levágassanak, husok beszárazsának, és mint beszárazt hus hordékba pakolva Oláhországba szállíthatassanak. A csontok és fagygyak ki-főzessenek és a bőroket ott helyt mézsziba beáztatassanak és a lehetőség kikészíthetessenek.

Ezen eljárással a tulajdonosnak nem lenne oly nagy kára és Uzon községe s három mértföld területé 21 nap múlva a lebonkózás után, ha más udvarokon új betegedések nem mutatkoznának, ezen zár alól felmenthető lenne, elgondolva, hogy Uzon községében 1862. szeptember 26-tól 1863. február 22-ig a marhavész miatt az egyeseknek igen sokat kellett szenvedniük s jól emlékeznek a kárna, melyet akkor szenvedtek, mert 80 darab marha pusztult el, és 41 darab bunkóztatott le.

Azt hiszem, hogy a nagyméltósági miniszterium, miután az államnak és az érdekelt közönség tulajdonosainak így nagyobb haszna van, javaslatomat jónak találva a husnak fennirt módon való elszállíthatását megengedi; miután az egészséges husnak elhordása által semmiféle ragályozástól nem lehet félni, mert Eszakerikából is átvizik a húst Párisba és Londonba is minden akadály nélkül.

Ha a tisztelt vészbizottság javaslatomat elfogadná, úgy kérem távirat útján a nagyméltósági miniszteriumhoz azonnal ezen kérdést intézni: jóváhagyás és a tulajdonos beleegyezése esetében a lebonkózás a fennirt módon azonnal elrendelendő, hogy az elmulasztás, illetőleg késés esetében új megbetegedések mutatkozzanak; magától értetődően, hogy az istalók s valamennyi ott megfordult ember a lebonkózás után azonnal fertőtlenítettnek fognak és az eljárás a marhavész szabályok 1874. XX. t. cikke szerint történnek.

Ha azonban a nagyméltósági miniszterium ajánlatom el nem fogadná és ezen marhák megtérítése sem lenne remélhető, és a tulajdonos sem egyeznék bele, hogy ingyen lebonkóztassanak, akkor nem lenne egyéb hátra, mint a beteg marhák számára a miniszterium által leküldött gyógyszerok használatát megkísérteni; vagy ha a tulajdonos beleegyeznék az összes csordát a beteg marha mérgével beoltani, hogy a betegség minél hamarabb lejárjon, és azon istalót, hol a marhák jelenleg vannak, szorosan zár alatt tartani, a mi mindenesetre buzasom ideig tarthat, míg a betegséget kiállották. Erre ezen telek, mely a falu végén fekszik, csakis azon esetben lenne alkalmas, ha a Lisznyó és Bikfalvára vezető út tökéletesen elzártnak, és azon akadály is merülhet fel, hogy a hullák eltakarítására nézve ezen telek nagyon kicsiny és más helyet kellene keresni.

Ezek után a fentebb felsoroltakat a tisztelt vészbizottság belátására és intézkedésére bízva, magamat ajánlván, maradok alázatos szolgálja.

S. Szentgyörgy, 1877. dec. 2-án.

Dr. Wissiák Antal.

Ezen javaslatomat folyó dec. hó 3-án a tisztelt vészbizottsághoz beadtam, honnan az a nagyméltósági miniszteriumhoz felküldött, azon megjegyzéssel, hogy a nagyméltósági miniszterium engedni meg, hogy ezen 48 darab ökör mérsékelt kártérítés mellett leütethessék és elástatthassák.

Miután még máj napig semmi válasz le nem érkezett következőleg ezen 49 darab marha szorosan elzárva, ki kell hogy állja a vést, mire 3 hónapig igényeltetik, mi által valamint a magas államnak, úgy a 3 mértföldre terjedő elzár községeknek is felszámíthatlan kár okoztatnék. Tehát maga helyén volna, hogy Háromszék népe a magas miniszteriumot kérje

meg, hogy a vészbizottság által a nagyméltósági miniszteriumhoz felterjesztett ajánlatot t. i. hogy a 48 drb ökör mérsékelt kár megtérítés mellett leütethessék a nagyméltósági miniszterium engedje meg annyival is inkább, minthogy a mint javaslatomban is kifejtettem, a vészes udvar legnagyobb és legszorosabb elzárása mellett is igen könnyen onnan más helyre is elvitethetik a vész ezen idő alatt és így a zárlat tavasszig is megtarthat; s hogy mekkora kára származhatik az által Háromszék lakosságának, ha szarvasmarhával nem lesz szabad szántatnia — minden ember be fogja maglátni. Kiteendő volna ezen felirathat, hogy ha már S. Szentgyörgyön a városon kívül, jól elzárt helyen, hol a közlekedés sem volt akadályozva, 78 drb marha lebonkózása szükségessé vált; mennyivel szükségesebb itt Uzonban, hol az eltemetésre akkora hely sincs, s hol a marhák hullája eltakarításakor, miután azokat távol eső helyre kellene hurcolni, félni lehet a vész tovább terjedésétől is.

Dr. Wissiák Antal.

CSARNOK.

Karcolatok a telefon történetéből.

A telefon tudvalevőleg egy 10 frtos villanygép, melynek azon rendeltetése van, miszerint a hangokat is közölje épen olyan távolságban s épen oly pillanatnyi gyorsasággal, mint a táviró teszi azt a jelekkel. Tegyük fel, hogy pl. Párisban lakó X. uraság Peste utazott nevével beszélni akar. X. ur egy a szájához idomított tölcser alakú készülékbe beleszólt; Y. asszonyság Pesten fuldóhoz tart egy hasonló készüléket, mely huzallal összeköttetésben áll a fájó szöcsövével. X. urnak minden szavát hallani fogja Y. asszonyság. Kísérletet tettek a telephonnál már Budapesten is s a kísérlet meglepően sikerült. Ha már most a tudomány tökéletesíti ez elnős találmányt, ki tudja, nem fogja e a távbeszélő kiszorítani helyéből a távirót.

Azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ennek a telephonnak jövőben leendő alkalmazásáról pár jelenet előre is bemutatathatunk olvasóinknak.

Egy nőtlen telefon-hivatalnok jelentést vett fel egy előtte teljesen ismeretlen és ötven mérföldnyi távolságban lakó hölgytől. A beszélő hölgynek pedig gyönyörű szép hangja volt. A telefon csak úgy zengett a bújbás melódiaitól. A hivatalnok le lett bilincselve s addig nem nyugodott, míg a nő lakását meg nem tudta s addig nem pihent, míg a szép hangú hölgyet nől nem vevé. Aldásunk e frigyre!

K. énekesnő a budapesti operák primadonnája volt. A felső c-t roppant könnyűséggel énekelte; hangja a legolvasdóbb pianissimot s a legerősebbet foriet egyforma technikai ügyességgel kezelte. Hanlethől épen Opheliát kellett játszania; de a sora kegyetlen volt. Előadás előtt tíz perccel berekedt. A szörnyű zavarban minden színész elveszté fejét, csak a rendező nem. Megkérdezé távirat uton Bécsből C. szintén első rangú énekesnőt: nem volna e hajlanál Opheliát telephonnál a mai előadásra a budapesti színházba lelene-kelni. C. k. a vállalkozott s a telefon be lett vezetve a coullissák mögé. S míg C. Bécsben énekel, a budapesti színházban K. kisaasszony játszott a nélkül, hogy a közönség csak a legkisebb sejtéssel is birt volna elmes kijátszásáról.

Egy rablógylkos elkövetett gonosz tette után azonnal megszőkült Rómából. A villanyodrony szárnyán egész Európa vasuti állomásai figyelmeztetve lettek azonnal. A szökevény barna szakállu, hosszú haju, magas termetű férfi. Különös ismertető jele, hogy az "r"-et nem tudja kimondani. Berlinben a rendőrfőnök csakugyan talált is az utazó-személyzet között egy gyanus külsejű férfit; csak az volt a baj, hogy ennek szöke szakálla és rövid haja volt; azt, hogy az "r"-et kitudja-e mondani, nem kérdezte. Hanem a helyett oda állította a telefon elé s arra kérte, kiáltás bele jó erős hangon a másik állomásra ezt a szót: Berlin! Az idegen elfeledkezett magáról s torkaszakadtából kiáltá:

— Bejjlin!

Rómában el voltak készülve az efélékre s a rablógylkos kedvesét, ki szintén le volt tartóztatva, az adott jelle beszóliták. Mikor aztán a telefon „Bejjlin”-t kiáltott, a nő meglepetve fordult a birákhöz, mondván:

— Uraim, hisz az én Henrikem nem szökött meg; a ki itt szolt, az ő volt, senki más, ismerem a selypítéséről.

A bűnös átadott természetesen a bűntető törvénynek.

A párisi nők régebben csupa kényelemből névjegyüket küldték az olttára, de ha egy híres szónok beszélt, mégis csak el kellett menniük templomba. Most azonban a templomból szintén szolgálnak be az előkelők házába telefonokon s így pamlagra dölve kényelmesen végig hallgatják a prédikációt.

Bizony ezek a furcsaságok még mind megtörténhetnek idővel.

Legujabb.

Páris, dec. 8. Teljesen kétségessé vált, mintha Mac-Mahon engedni akarna. Dufaure megbízása meg-

Hirdetmény.

A k-vásárhelyi kir. törvényszéknek 5000 és 5001 polg. sz. alatt kelt végzése folytán a s.-sztygyörgyi takarékpénztárnak mint felperesnek makasai Kónya István és társai ellen 100 frt. tőke és járulékaik, továbbá makasai id. Teleki János és társai ellen 200 frt. tőke és járulékaik folyó év nov. 1-ső napján megejtett foglalás szerint gazdasági eszközök, lovak sertések és takarmánynemű, továbbá szemes gabona és szarvasmarhák foglaltatván le 1050 trtra. becsültettek, felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javakhoz igényt akarnak jelenteni a prt. 464. §. értelmében annak érvényesítése végett ezen hirdetmény 3-madszori megjelenésétől számított 8 nap alatt igénykereseteiket az abból származható hátrányok kiküldése tekintetéből szabályszerűen beadni el ne mulasszák

Kézdí-Vásárhelytt. 1877. decz. 5-én.

Kakucsai Adám,
kir. törvényszéki végrehajtó.

Kitűnő minőségű eladó száraz fa

4 köbmeterenként igen mérsékelt áron kapható. Raktárhelyiség Csikutezében a Sas József-féle ház udvarán. Ertekezhetni helyben alólírottal

1-3 Bikfalvi Ferenc.

Haszonbérbeadás.

Sepsi-Zalán község képviselő-testületének folyó év dec. 8-án tartott gyűlése határozata folytán a községi korcsmai jog, ugyint: szesz, bor és sör árulhatása az 1878-ik évre árverezés útján folyó év dec. 19-én d. e. 9 órakor ki fog adatni. Az árverezési feltételek alólírtul bármikor megtekinthetők.

Zalán, 1877. dec. 8-án.

Szabó Lajos,
k. bíró.

Hirdetmény.

S.-Sztygyörgy város tanácsa által közhírré tétetik, hogy a városi közjavak és javadalmak folyó 1877-ik év december 12-én d. e. 9 órakor árverezés útján a következők renddel és feltételek alatt adatnak haszonbérbe:

- 1) A szesz, pálinka kimérési jog; kikiáltási ár 6360 frt.
- 2) A borkimérési illeték szedési jog; kikiáltási ár 2600 frt.
- 3) A sör korcsomárlási illetékjog; kikiáltási ár 500 frt.

Mindezek a következő 1878. év január 1-től kezdve három évre; továbbá

- 4) A város nagyvendéglője, az ahhoz tartozandó helyiségekkel u. m:

Földszint 2 éterem, egy tekeasztalterem, három mellékszoba, konyha éléskamra, az emeleten egy éterem, 4 egyes, 2 kettős, összesen 6 vendégszoba, az udvarban kettős korcsmaház táncterem három melléktérrel, és az ezek feletti padlás; továbbá 12 lóra istálló, azon megjegyzéssel, hogy e helyett a következő év júniushava 1-ső napjáig egy 24 lóra 3 nagy kocsiszinnel ellátott új istálló fog építtetni, ezen kívül ehhez tartozó fa-szekérszínekkel és kutakkal ellátva fog hat, illetőleg kilenc évre ugyan 1878-ik év január 1-től kezdve bérbe adatni; kikiáltási ár 2192 frt. 28 kr.

- 5) A városház alatti bolthelyiségek.

Az árverezni kívánók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben az árverező biz. kezéhez letenni.

Kik valamelyik haszonbérleti tárgyra offerat által kívánunk árverezni, zárt ajánlatukat a kellő bánatpénzzel ellátva, kötelesek mielőtt az árverezés megkezdődne, az árverező bizottsághoz beadni,

Önként következik, hogy a zárt ajánlatra rá irandó, hogy az melyik tárgyat illeti.

Akik bővebb felvilágosítást kívánnak nyerni azok városi főjegyző Gyártás Lajos urnál az árverezési feltételeket a rendes hivatali órákban megtekinthetik.

Sepsi-Szentgyörgy 1877. nov. 3-ikán.

3-3 a város tanácsa.

hiusult, mivel Mac-Mahon csak a jelentéktelen tárcákat akarta rendelkezésére bocsátani. Batbie alkudozásával idét akar nyerni. A francia nemzeti bank éreklését innen elvitte a részben Belgiumban, részint a vidéken helyezi el, mivel itt nincs biztonságban. A gazdagabb lakosok tömegesen hágyják el Páris. A hadseregben nagy az izgatottság.

Szentpétervár, dec. 8. Hivatalosan jelentik Bogotból tegnapi: A Marian és Elena melletti december 4-iki ütközetek sokkal rosszabbul ütöttek ki, mint az első hírek jelezték. 50 tiszt 1800 katonát ölt meg, sebesült meg, azonkívül 11 ágyút vesztettünk, melyek közül 4 megsérült, a többi 7-et a törökök elragadták, mivel lovak hiányában lehetetlen volt azokat elszállítanunk. E szerencsétlen eset részletei még ismeretlenek. A tegnapi hadműveletet arra sorították, hogy a törökök jobb hadoszlopát Szlatariából ki-erített a Bebrovába üzetett. A bal hadoszlop megkísérelte a támadást, de délután 3 órakor abbahagyta azt. A törökök hadereje Szlataria irányában 10 ezer, Zakovci felé 30 ezerre becsülték. Ma délután 2 órakor ez utóbbinál megnyitott a csata, de 4 órakor megszünt az ágyúzás.

Konstantinápoly, dec. 8. A dunai hadsereg részéről újabb ütközetet nem jeleznek. Szulejman Rasgrad felé tért vissza a Ruscautól megsemmisült. Mehemed Ali pasa jelenti Kamerliből, hogy a orosz idő akadályozza a hadműveleteket. A nagyvezír ma a portához ment.

A „Daily News“ szerint az elenai győzelem után már a békekötvetési hírek jóideje hallgatni fognak. Persában fölvetették a béke kérdését a hatalmak képviselői, de úgy ott, valamint az ellenfél részéről is azon választ kapták, hogy a béke nem köthető meg, mivel nincsen rá alap, mi a hatalmakat arra bírta, hogy kijelentették, miké a tavaszig most már a béke érdekében egy lépést nem tesznek.

Bukarest, dec. 8. Bulgáriában döntő események készülnek. Szulejman és Mehemed Ali együttes kombinált támadó működése nagy rémtetbe ejtette az orosz főhadiszállást. Hír szerint Ozmán is kitört Plevnából. Az orosz fővezényletben a három oldalról jövő támadással szemben nagy a fejetlenség.

Franciaországban legújabb hírek szerint Dufaurnak nem sikerült kabinetet alakítani.

A „Nemere“ magántávirata.

Budapest, nov. 11. délután 4 óra.

Plevna esedétt. Ozman megadta magát kegyelemre.

KÜLÖNFÉLEK.

Casásári Ottóman Főkonzulátus, Sz. 298. Budapest, 1877. dec. 5. A casásári ottóman főkonzulátus Budapestben 27 forintnak vételt elismeri, melyet a „Nemere“ t. szerkesztője a casásári ottóman hadsereg sebesülte számára szíves volt átadni, és saját kormányának nevében köszönetét fejezi ki az adományozóknak nagylelkű ajándékuért. Halil, a főkonzul.

A marhavész. Uzonban a Fogarasi udvarán levő marhák közül beteg jelenleg 13, lebukóztatott 2 drb. Sepsi-Szentgyörgy várost illetőleg pedig örömmel hozzuk tudomásra, miszerint új betegülési eset nem fordult elő s ha marhavész jelei e hó 21-ig nem konstátáltak, városunk azon napon felszabadul a szarvától.

Főispán ur 5 méltósága következő meghívást bocsátotta ki a megyei bizottság tagjaihoz: Háromszék megye törvényhatósági képviselő bizottságának a mai napon tartott közgyűlésében a 4. pont alatt hozott határozat értelmében felkérem uraságot, mint az 1878. évi törvényhatósági bizottság tagját, hogy a f. évi dec. 20-ik napján délelőtt 10 órakor a megyeháznál tartandó alakuló és rendkívüli közgyűlésen megjeleni szíveskedjék. — A gyűlés tárgyai lesznek: 1) A törvényhatósági bizottságának alakulása, 2) A megyei közigazgatási árva és gyámhatósági tiszti karnak az 1870. évi XLII. t. c. alapján leendő megválasztása. 3) Ugyanazon t. c. szerint az állandó és igazoló választmányoknak, a bíráló bizottságnak megválasztása. 4) Az 1877. X. t. c. alapján a központi választmány megválasztása. 5) Az 1876. VI. t. c. értelmében a megyei bizottság választott tagjai felének kisorsolása és megválasztása. 6) Az 1876. XX. t. c. alapján a gyámhatósági törvény kerestülvitele céljából beadott 47,076. sz. a. kelt magas belügyminiszteri leirat tárgyalása. Ez alkalommal a fennhivatolt közgyűlési határozat értelmében közhírré tétetik, hogy azok, kik valamely megyei állást ohajtanak elfoglalni, ebeli felszerelt pályázatukat f. évi dec. 19-ig beazólag hozzáadadják be. S.-Sztygyörgy, 1877. dec. 5. Potsa József, főispán.

Meghívás. A széki háziipar-egylet központi választmánya a szövetségi iskola berendezése és más ügyletet érdekli ügyek elintézésére végett folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor a megyeház termében kéri meg, melyre a választmány tagjait tisztelettel kéri megjelenni. — S.-Sztygyörgy, 1877. dec. 12. Potsa József, elnök. Tarcali Endre, titkár.

A háziipar meghonosítása megyénkben mér nem pusztá ohajtat többé. Amint olvasónk előtt ismeretes, Jagocsi ur buzgó tevékenysége folytán a magyar kormány e célra Binder Lajos gépészmérnök urat kizárólagos Háromszék megye területére e célból le-

küldeni. Örömmel tudatjuk a t. közönséggel miszerint tegnapi Binder ur meg is érkezett városunkba s a szövetségi tanítása legközelebből kezdetét veszi. Volt alkalmunk látni azon angol vásznakat, asztal- és ágyszerítőket, hárszkendőket stb., melyeket Binder ur sajátkezűleg készített s elmondhatjuk, miszerint azok úgy izéletes kiállításukra, mint az előállítás olcsóságára nézve a külföldiekkel fényesen kiállják a versenyt. Binder ur szíves volt lapunk számára e tárgyak ismertető közleményeket ígérni; azonban még 6 bővebb tájékoztatást nyújtana a t. olvasó közönségnek, nem tehetjük, hogy a megindult mozgalomra a figyelmet fel ne hívjuk. Ez lesz azon „székely mozgalom“, mely áldásos gyümölcseit valóban meghozza számunkra. Hogy pedig az oktatás, melyben résztulni fog a közönség, teljesen alapos lesz: afelől kezeséget nyújt nekünk Binder ur szakképzettsége, ki külföldön tett több évi utazásából alapos tanulmányai után gazdag tapasztalatokat hozott körünkbe. Folyó hó 12-én d. e. 10 órakor Binder ur a „Bazár“ épületben be fogja mutatni azon cikkeit, melyek előállítását a szövetségi tárgyat képezi, egyezsersmind utasításokat is ad a ne- talán ezen iparággal foglalkozni kívánók számára. — Felhívjuk közönségünket a szíves megjelenésre.

A kolozsvári iparműtörténelmi kiállításon, a mint hosszafutási levelezőnk tudósításából is látható, a hosszafutási műfaragászati iskola igen szépen van képviselve. A kiállított tárgyak mindenike méltó figyelmet keltett. Mint a „Kelet“ írja, az egyes művek között első helyen Kupcsay János, az intézet dérek tanítójának műve tűnik fel egy Krisztus-alak keresztén. A gyönyörű mű Trefort Agoston közoktatásiügyi miniszter ur tulajdona, különben 50 frt volna ára. Ugyancsak 5 tőle egy álló tehén van kiállítva. Az alak nyugodtsága és természetessége érdemel rajta különös figyelmet, habár a lábai alatt levő sziklacsoportozat hűségére a tanító nem látszott nagy figyelmet, de ez egyáltalán nem is lehetett célja. A szep mű ára 25 frt s eladó. A mestert már szinte utólrán látszik a művészetben kitűnő tanítványa Sának Samu, egy csángó fiu. Legfeljebb főve egy fekvő szarvas, ritka ügyességgel és ép izléssel beszél, olyan darab, mely becsületre válnék minden brienci műfaragónak. E darab 150 frt s eladó.

Barabás Miklós kitűnő veterán festőnk e hó 4-én tartotta Budapestben 50 éves jubileumát. Az ünnepepylör és a művész életrajzárol jövő órákunk fog megemlékezni.

Tegnap este Szemerján től 7 órakor Csákány Ferenc közbíró udvarán ismeretlen okból tűz ütött ki, egy csűr a hozzátartozó épületekkel együtt leégett.

Zágoni dr. Alhú Mózes bites ügyvéd, ki előbb Künle József ügyvéd ur irodáját vezette, e hó elején nyitotta meg saját irodáját. A szép tehetség s humanus érzelmű fiatal ügyvédet a legmelegebben ajánljuk a perlekedő felek partfogásába.

K.-Vásárhelytt dec. hó 15-én a közművelődési egyesület dal-, zene- és színi szakosztálya estélyt rendez. Előadatik: „Elveszem a nomet“ című 1 felvonásos vígjáték. Lesz ezenkívül több dal és szavalt. A tárgysorozatból itélve, igen érdekes és mulattató estélynek nézhetni elébe.

Mal számunkkal küldjük az „Athenaeum“ nyomdájában megjelenő lapok előzetési felhívását. A kiállítás díszességéről s eszességéről ismeretek az „Athenaeum“ lapjai. Ajánljuk olvasónk figyelmébe.

PIACI ÁRAK

		S.-Sztygyörgy dec. 10.		Brassó dec. 7.	
		frt.	kr.	frt.	kr.
H e t e t o l i t e t	Buza (tisztá)	8	80	8	70
	legszébb	8	80	8	20
	közepes	7	50	7	60
	gyöngébb	6	50	7	15
	Buza (vegyes)	6	50	7	15
	legszébb	5	80	6	10
	közepes	5	30	5	50
	legszébb	5	—	4	90
	közepes	4	50	4	30
	legszébb	3	10	3	—
K i l o g r a m m	Z a b	2	80	2	90
	legszébb	2	80	2	90
	közepes	2	80	2	90
	Törökbuza	4	20	5	—
	Kása	8	—	6	10
	Borsó	7	—	8	—
	Lencse	10	—	9	50
	Fuszulyka	7	—	7	—
	Lenmag	—	—	10	—
	Burgonya	1	20	1	40
K i l o g r a m m	Marhahús	—	32	—	32
	Disznóhús	—	44	—	44
	Juhhús	—	20	—	20
	Faggyu friss	—	30	—	30
		—	30	—	30

Bécsi tőzsde és pénzek dec. 10.

5% Metallikus . . . 63.60	M. földt. kötv. . . 76.—
5% nem. köles. . . 63.30	Tom. földt. kötv. 77.80
1860. államköles. 112.50	Erd. földt. kötv. . 76.—
Bankrészevények . 801.—	Ezstt 105.60
Hitelrészevények . 209.80	Cs. kir. arany . . 5.65
London 118.60	Napoleon'd'or . . 9.57

Felelős szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Ny. Pollák Mórál S.-Sztygyörgyön.